Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2024/599

7.3.2024

KOMISSION SUOSITUS (EU) 2024/599,

annettu 18 päivänä joulukuuta 2023,

kauden 2021–2030 kattavan Italian yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksesta sekä Italian toimenpiteiden johdonmukaisuudesta unionin ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

ottaa huomioon energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta 11 päivänä joulukuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ([1]) ja erityisesti sen 14 artiklan 6 kohdan ja 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta 30 päivänä kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119 ([2]) ja erityisesti sen 7 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

Kauden 2021–2030 kattavan Italian yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnosta koskeva suositus

(1) Italia toimitti yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa päivitysluonnoksen 19 päivänä heinäkuuta 2023.

(2) Asetuksen (EU) 2018/1999, jäljempänä 'hallintoasetus', 3 artiklassa ja liitteessä I määritetään seikat, joiden on sisällyttävä yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivityksiin. Komissio antoi joulukuussa 2022 jäsenvaltioille ohjeita ([3]) päivitettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien luonnosten ja lopullisten suunnitelmien laatimisprosessista ja sen laajuudesta. Ohjeissa kuvataan hyviä käytäntöjä ja kerrotaan energia- ja ilmastopolitiikan viimeaikaisten poliittisten, oikeudellisten ja geopoliittisten tapahtumien seurauksista.

(3) Komissio on REPowerEU-suunnitelman ([4]) yhteydessä ja osana vuosien 2022 ja 2023 eurooppalaisia ohjausjaksoja kiinnittänyt vahvasti huomiota jäsenvaltioiden energia- ja ilmastoasioihin liittyviin uudistuksiin ja investointeihin, joita tarvitaan, jotta energiavarmuutta ja kohtuuhintaisuutta voidaan vahvistaa vauhdittamalla vihreää ja oikeudenmukaista siirtymää. Tämä näkyy Italialle vuosina 2022 ja 2023 annetuissa maaraporteissa ([5]) ja neuvoston suosituksissa ([6]). Jäsenvaltioiden olisi otettava viimeisimmät maakohtaiset suositukset huomioon lopullisissa päivitetyissä yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissaan.

([1]) EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1.
([3]) Komission tiedonanto: Ohjeet jäsenvaltioille vuosien 2021–2030 kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivittämisestä (EUVL C 495, 29.12.2022, s. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) COM(2022) 616 final ja SWD(2023) 612 final.
([6]) COM(2022) 616, suositus neuvoston suositukseksi; COM(2023) 612 final, suositus neuvoston suositukseksi.

(4) Taakanjakoasetuksen ([7]) mukaisten kansallisten tavoitteiden toteuttamista koskevat komission suositukset perustuvat todennäköisyyteen, että jäsenvaltiot pitävät kiinni vuoden 2030 tavoitteista, kun otetaan huomioon säännöt taakanjakoasetuksen mukaisten joustojen käytöstä.

(5) Hiilidioksidin talteenottoa, käyttöä ja varastointia (CCUS) koskevilla komission suosituksilla pyritään saamaan yleiskuva näiden teknologioiden aiotusta käyttöönotosta kansallisella tasolla sekä tiedot vuoteen 2030 mennessä talteenotettaviksi suunnitelluista hiilidioksidin vuotuisista määristä eriteltyinä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY ([8]) soveltamisalaan kuuluvista laitoksista ja muista lähteistä (esim. biogeeniset lähteet tai suora talteenotto ilmasta) talteenotettuun hiilidioksidiin, suunnitellusta hiilidioksidin siirtoinfrastruktuurista sekä potentiaalisesta kotimaisesta hiilidioksidin varastointikapasiteetista ja hiilidioksidin syöttömääristä, joiden suunnitellaan olevan käytettävissä vuonna 2030.

(6) Maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/841 ([9]), jäljempänä 'LULUCF-asetus', mukaista suoriutumista koskevissa komission suosituksissa käsitellään sitä, miten jäsenvaltio toteuttaa "ei debetsaldoa -sääntöä" kaudella 2021–2025 (kausi 1) ja omat kansalliset tavoitteensa kaudella 2026–2030 (kausi 2), kun otetaan huomioon säännöt mainitussa asetuksessa säädettyjen joustojen käytöstä. Komission suosituksissa otetaan myös huomioon, että kaudella 1 LULUCF-asetuksen mukaiset ylijäämäpäästöt siirretään automaattisesti taakanjakoasetuksen tavoitteisiin.

(7) Jotta ilmastonmuutokseen sopeutuminen tukisi asianmukaisesti energia- ja hillitsemistavoitteiden saavuttamista, on olennaisen tärkeää tunnistaa mahdolliset ilmastonmuutosuhat ja analysoida ilmastohaavoittuvuuksia ja -riskejä, jotka voivat vaikuttaa asiaankuuluviin alueisiin, väestöihin ja aloihin. Sopeutumista koskevissa komission suosituksissa tarkastellaan, missä määrin Italia on sisällyttänyt päivitettyyn kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaansa sopeutumistavoitteita, joissa otetaan huomioon sellaiset ilmastoriskit, jotka voisivat estää Italiaa saavuttamasta energiaunionin tavoitteet ja päämäärät. Ilman suunniteltuja ja toteutettuja erityisiä sopeutumispolitiikkoja ja -toimenpiteitä energiaunionin ulottuvuuksia koskevien tavoitteiden saavuttaminen on vaarassa. Vesienhoitoon on muuttuvissa ilmasto-oloissa kiinnitettävä erityistä huomiota sähkön toimitushäiriöiden riskin vuoksi, koska tulvat, helle ja kuivuus vaikuttavat energiantuotantoon.

(8) Italian uusiutuvan energian tavoitetasoa koskevat komission suositukset perustuvat asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä II vahvistettuun objektiivisiin kriteereihin perustuvaan kaavaan sekä Italian kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksesta puuttuviin tärkeimpiin politiikkoihin ja toimenpiteisiin, joilla Italian kansallinen panos unionin sitovaan uusiutuvan energian tavoitteeseen, joka on vähintään 42,5 prosenttia vuonna 2030, voidaan saavuttaa oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti niin, että yhteisenä pyrkimyksenä on nostaa tavoite 45 prosenttiin uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 ([10]) mukaisesti. Komission suositukset perustuvat myös

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) 2023/857, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2023, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, annetun asetuksen (EU) 2018/842 ja asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta (EUVL L 111, 26.4.2023, s. 1).

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/841, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien sisällyttämisestä vuoteen 2030 ulottuviin ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 ja päätöksen N:o 529/2013/EU muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksen (EU) 2018/841 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse soveltamisalasta, raportointia ja vaatimusten noudattamista koskevien sääntöjen yksinkertaistamisesta ja jäsenvaltioiden tavoitteiden asettamisesta vuodelle 2030 sekä asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta seurannan, raportoinnin, edistymisen seurannan ja uudelleentarkastelun parantamisen osalta 19 päivänä huhtikuuta 2023 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/839 (EUVL L 107, 21.4.2023, s. 1).

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta 18 päivänä lokakuuta 2023 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413 (EUVL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

siihen, miten Italia edistää mainitun direktiivin 15 a, 22 a, 23, 24 ja 25 artiklan erityistavoitteita sekä niihin liittyviä politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla direktiivi saatetaan nopeasti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja pannaan täytäntöön. Suosituksista käy ilmi, kuinka tärkeää on laatia kattava uusiutuvan energian, erityisesti tuulienergian, käyttöönottoa koskeva pitkän aikavälin suunnitelma, jotta voidaan lisätä näkyvyyttä Euroopan tuotantoteollisuuden ja verkonhaltijoiden kannalta Euroopan tuulivoimapaketin ([11]) mukaisesti.

(9) Komission suositukset kansallisesta panoksesta energiatehokkuuteen perustuvat energiatehokkuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/1791 ([12]) 4 artiklaan sekä mainitun direktiivin liitteessä I olevaan kaavaan ja siihen liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin sen täytäntöönpanemiseksi.

(10) Komission suosituksissa kiinnitetään erityistä huomiota tavoitteisiin, päämääriin ja panoksiin sekä niihin liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin REPowerEU-suunnitelman toteuttamiseksi, jotta riippuvuudesta Venäjän fossiilisista polttoaineista päästään vaiheittain nopeasti irti. Suosituksissa otetaan huomioon ”Kaasua säästöön talven varalle” -paketin ([13]) täytäntöönpanosta saadut kokemukset. Niistä käy ilmi välttämätön tarve tehdä energiajärjestelmästä kestävämpi, kun otetaan huomioon velvoitteet, jotka johtuvat sähköalan riskeihin varautumisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2019/941 ([14]) ja kaasun toimitusvarmuudesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2017/1938 ([15]), sekä energian varastoinnista annettu komission suositus ([16]).

(11) Komission suosituksissa otetaan huomioon tarve nopeuttaa energian sisämarkkinoiden yhdentymistä joustavuuden roolin vahvistamiseksi sekä kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja kuluttajien suojelemiseksi. Komission suosituksissa otetaan myös huomioon, että asetuksen (EU) 2018/1999 3 artiklan ja komission suosituksen (EU) 2023/2407 ([17]) vaatimusten mukaisesti on tärkeää arvioida energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien lukumäärää.

(12) Komission suosituksista käy ilmi, että on tärkeää varmistaa riittävät investoinnit puhtaan energian alan tutkimukseen ja innovointiin kehitys- ja valmistuskapasiteetin lisäämiseksi, mukaan lukien energiaintensiivistä teollisuutta ja muita yrityksiä koskevat asianmukaiset politiikat ja toimenpiteet, sekä tarve parantaa nettonollateollisuuden työvoiman osaamista vahvan, kilpailukykyisen ja puhtaan talouden vakiinnuttamiseksi unionissa.

(13) Komission suositusten pohjalla ovat Pariisin sopimuksen mukaiset sitoumukset fossiilisten polttoaineiden käytön vaiheittaisesta lopettamisesta sekä fossiilisten polttoaineiden tukien vaiheittaisen poistamisen tärkeys.

(14) Investointitarpeita koskevat komission suositukset perustuvat komission arvioon siitä, esitetäänkö suunnitelman päivitysluonnoksessa yleiskatsaus investointitarpeista energiaunionin kaikkiin ulottuvuuksiin liittyvien tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamiseksi, ilmoitetaanko siinä rahoituslähteet eriteltyinä yksityisiin ja julkisiin lähteisiin, luonnostellaanko siinä investointeja, jotka ovat johdonmukaisia Italian elpymis- ja palautumissuunnitelman, Italian alueellisten oikeudenmukaista siirtymää koskevien suunnitelmien ja talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annettujen vuosien 2022–2023 maakohtaisten suositusten kanssa, ja sisältääkö se perusteellisen makrotaloudellisen arvioinnin suunnitelluista politiikoista ja toimenpiteistä. Kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa olisi varmistettava kansallisten politiikkojen ja toimenpiteiden läpinäkyvyys ja ennustettavuus investointivarmuuden tukemiseksi.

([11]) Tiedonanto Euroopan tuulivoimaa koskevasta toimintasuunnitelmasta, COM(2023) 669 final, 24.10.2023, ja tiedonanto EU:n merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamisesta, COM(2023) 668 final.

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/1791, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, energiatehokkuudesta ja asetuksen (EU) 2023/955 muuttamisesta (EUVL L 231, 20.9.2023, s. 1).

([13]) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ”Kaasua säästöön talven varalle” (COM(2022) 360 final).

([14]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/941, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, riskeihin varautumisesta sähköalalla ja direktiivin 2005/89/EY kumoamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 1).

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1938, annettu 25 päivänä lokakuuta 2017, toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta (EUVL L 280, 28.10.2017, s. 1).

([16]) Komission suositus, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2023, energian varastointi – vähähiilisen ja varman EU:n energiajärjestelmän tukijalka (EUVL C 103, 20.3.2023, s. 1).

([17]) Komission suositus (EU) 2023/2407, annettu 20 päivänä lokakuuta 2023, energiaköyhyydestä (EUVL L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) Komission suosituksista käy ilmi, että on ratkaisevan tärkeää varmistaa laaja alueellinen kuuleminen sekä varhainen ja osallistava kuuleminen suunnitelmasta, mukaan lukien Århusin yleissopimuksen ([18]) mukainen yleisön tehokas osallistuminen riittävin tiedoin ja riittävässä aikataulussa.

(16) Oikeudenmukaista siirtymää koskevat komission suositukset perustuvat komission arvioon siitä, yksilöidäänkö Italian suunnitelmassa riittävän syvällisesti ilmasto- ja energiasiirtymän sosiaaliset sekä työllisyyteen ja osaamiseen kohdistuvat vaikutukset ja luonnostellaanko siinä oikeudenmukaisen siirtymän edistämiseen asianmukaisia liitännäispolitiikkoja ja -toimenpiteitä, joilla edistetään samalla sekä ihmisoikeuksia että sukupuolten tasa-arvoa.

(17) Komission Italialle antamien suositusten perustana on yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksen arviointi ([19]), joka julkaistaan tämän suosituksen yhteydessä.

(18) Italian olisi otettava nämä suositukset asianmukaisesti huomioon laatiessaan lopullista päivitettyä yhdennettyä kansallista energia- ja ilmastosuunnitelmaansa, joka on toimitettava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2024.

Suositukset johdonmukaisuudesta unionin ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa

(19) Komission on asetuksen (EU) 2021/1119 (eurooppalainen ilmastolaki) mukaan arvioitava kansallisten toimenpiteiden johdonmukaisuutta ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa. Komissio on arvioinut Italian toimenpiteiden johdonmukaisuutta näiden tavoitteiden kanssa ([20]). Jäljempänä esitetyt suositukset perustuvat kyseiseen arviointiin. Italian olisi otettava asianmukaisesti huomioon nämä suositukset ja toteutettava niitä koskevia jatkotoimia eurooppalaisen ilmastolain mukaisesti.

(20) Unionin kasvihuonekaasujen nettopäästöt (mukaan lukien maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta (LULUCF) aiheutuvat päästöt ja lukuun ottamatta kansainvälistä liikennettä) ovat yleisesti ottaen tasaisesti vähenemässä, mikä vastaa pitkälti lineaarista kehityskulkua, jonka toteutuessa saavutetaan unionin vuoden 2030 ilmastotavoite, eli vähennetään päästöjä 55 prosenttia, ja unionin vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoite. Päästöjen vähentämistä on kuitenkin nopeutettava, ja jäsenvaltioiden toimet ovat ratkaisevan tärkeitä. Edistys on ollut vaihtelevaa eri jäsenvaltioissa, ja useita alakohtaisia haasteita ja heikkouksia on korjattava viipymättä. Käytettävissä oleviin tietoihin perustuva arvio osoittaa, että edistyminen unionin ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisessa vaikuttaa Italiassa riittämättömältä. Luotettavat pitkän aikavälin strategiat ovat kulmakivi, jonka avulla voidaan saada aikaan unionin ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisen edellyttämä talouden rakennemuutos.

(21) Sen varmistamiseksi, että yhteiskunnallisessa, poliittisessa ja taloudellisessa varautumisessa edistytään tasaisesti eurooppalaisen ilmastolain mukaisesti ja päästään ilmastoon liittyvien vaikutusten edelle, tarvitaan vahvoja sopeutumisstrategioita ja -suunnitelmia. Auttaakseen jäsenvaltioita päivittämään ja panemaan täytäntöön kattavia kansallisia sopeutumisstrategioita, -suunnitelmia ja -politiikkoja komissio hyväksyi heinäkuussa 2023 joukon suuntaviivoja ([21]). Sopeutumispolitiikoissa olisi keskityttävä niihin alueisiin tai aloihin, jotka ovat erityisen alttiita ilmastonmuutokselle tai joiden toiminta on keskeistä muiden alojen sietokyvyn kannalta tai joilla on merkittävä merkitys kansantaloudelle tai kansanterveydelle. Ensisijaisesti on reagoitava vaikutuksiin ja riskeihin, joita ilmenee nykyisin tai joiden odotetaan lisääntyvän ilmastonmuutoksen, sosioekonomisen kehityksen tai muiden ilmastoon liittymättömien tekijöiden vuoksi ja joiden odotetaan vaikuttavan kriittiseen infrastruktuuriin tai kriittisiin järjestelmiin, joiden käyttöikä on pitkä, tai joilla odotetaan olevan peruuttamattomia vaikutuksia järjestelmiin. Varautumista ja häiriönsietokykyä on parannettava sopeutumistoimenpiteillä. Niitä voidaan valmistella laatimalla sopeutumispolkuja, joissa esitetään toimenpiteet, joilla sopeutumistavoitteeseen pyritään. Sopeutumistoimia on tarpeen seurata ja arvioida vastuuvelvollisuuden säilyttämiseksi ja sopeutumispolitiikan parantamiseksi.

([18]) Tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa 25 päivänä kesäkuuta 1998 tehty yleissopimus (Århusin yleissopimus).

([19]) SWD(2023) 917.

([20]) Vuoden 2023 kertomus EU:n ilmastotoimista, COM(2023) 653 final, ja Commission Staff Working Document Assessment of progress on climate adaptation in the individual Member States according to the European Climate Law, SWD(2023) 932.

([21]) Komission tiedonanto ”Jäsenvaltioiden sopeutumisstrategioita ja -suunnitelmia koskevat suuntaviivat”, C/2023/4802 (EUVL C 264, 27.7.2023, s. 1).

(22) Järjestelmän kyky sopeutua ilmastonmuutokseen on keskeinen tekijä mahdollisten vahinkojen välttämisessä tai lieventämisessä, mahdollisuuksien hyödyntämisessä ja seurauksista selviytymisessä. Ilmastonmuutoksen fyysiset vaikutukset kehittyvät odotettua nopeammin. Sopeutumiskyvyn suhteen on saavutettava edistystä kaikilla hallinnon tasoilla sekä julkisella ja yksityisellä sektorilla, ja se edellyttää tietoisuuden lisäämistä haavoittuvuuksista ja riskeistä. Monet ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvät toimet alkavat paikallis- ja aluetasolta. Paikallishallinnoilla on keskeinen rooli kansalaisten sitoutumisen ja paikallisten toimien edistämisessä. Tarvitaan mielekästä vuorovaikutusta ja koordinoituja toimia kaikilla hallinnon tasoilla. Yksityiset sidosryhmät voivat edistää muutosta tarjoamalla tietoa, resursseja, valmiuksia ja rahoitusta.

(23) Luontoon perustuvat ratkaisut tarjoavat vaikuttavia ja kustannustehokkaita sopeutumis- ja hillitsemisvaihtoehtoja, jos niiden käyttöönottoon kannustetaan strategisilla kehyksillä, politiikoilla ja rahoituksella. Ne voidaan toteuttaa itsenäisesti tai integroida muihin sopeutumis- ja hillitsemistoimenpiteisiin yhdessä enemmän teknologiaan tai infrastruktuuriin perustuvien ratkaisujen kanssa. Täytäntöönpanossa on otettava huomioon ekosysteemien monitahoisuus ja ilmastonmuutoksen ennustetut vaikutukset, paikallinen toimintaympäristö, ratkaisuihin liittyvät intressit ja arvot sekä sosioekonomiset olosuhteet,

SUOSITTAA, ETTÄ ITALIA TOTEUTTAA TOIMIA, JOILLA SE:

ASETUKSEN (EU) 2018/1999 MUKAISEN KANSALLISEN ENERGIA- JA ILMASTOSUUNNITELMAN PÄIVITYSLUONNOKSEN OSALTA

1. määrittää kustannustehokkaita lisäpolitiikkoja ja -toimenpiteitä, jotka koskevat muun muassa liikennettä, rakentamista ja maataloutta ja muita kuin hiilidioksidipäästöjä, mukaan lukien teollisuusprosesseista ja tuotteiden käytöstä, maataloudesta ja jätehuollosta peräisin olevat metaani, N_2O ja F-kaasut, jotta se voi kuroa umpeen 6,7–8,7 prosenttiyksikön suuruisen ennustetun vajeen ja saavuttaa taakanjakoasetuksen mukaisen kansallisen tavoitteen, jonka mukaan kasvihuonekaasupäästöt ovat vuonna 2030 – 43,7 prosenttia pienemmät kuin vuonna 2005; antaa päivitettyjä ennusteita, joista käy ilmi, miten tavoite saavutetaan olemassa olevilla ja suunnitelluilla politiikoilla, ja täsmentää tarvittaessa, miten taakanjakoasetuksen mukaisia joustoja käytetään vaatimustenmukaisuuden varmistamiseen; täydentää politiikkoja ja toimenpiteitä koskevia tietoja ja ilmoittaa selkeästi niiden soveltamisalan, aikataulun ja mahdollisuuksien mukaan myös odotetun kasvihuonekaasupäästöjen vähennysvaikutuksen, myös unionin rahoitusohjelmien (mm. yhteisen maatalouspolitiikan) toimenpiteiden osalta;

2. määrittää lähteineen sen hiilidioksidipäästöjen määrän, joka voitaisiin vuosittain ottaa talteen vuoteen 2030 mennessä; antaa yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten talteenotettu hiilidioksidi siirretään tai kuljetetaan; määrittää vuoteen 2030 mennessä käytettävissä olevat hiilidioksidin syöttömäärät;

3. esittää konkreettisen etenemissuunnitelman asetuksessa (EU) 2018/841 määritellyn kansallisen LULUCF-tavoitteen saavuttamiseksi; sisällyttää LULUCF-sektorille lisätoimenpiteitä ja esittää yksityiskohtaiset tiedot niiden ajoituksesta ja soveltamisalasta sekä määrälliset tiedot niiden odotetusta vaikutuksesta sen varmistamisessa, että kasvihuonekaasujen poistumat vastaavat tosiasiallisesti EU:n vuoden 2030 nettopoistumatavoitetta (310 $MtCO_2eq$) ja asetuksessa (EU) 2018/841 määritettyä maakohtaista poistumatavoitetta, joka on 3 158 $KtCO_2eq$; antaa selkeää tietoa siitä, miten julkisia varoja (sekä unionin varoja yhteinen maatalouspolitiikka mukaan luettuna että valtiontukia) ja hiiliviljelyjärjes telmistä saatavaa yksityistä rahoitusta käytetään johdonmukaisesti ja tehokkaasti kansallisen nettopoistumatavoitteen saavuttamiseen; antaa asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä V olevan 3 osan mukaisesti tietoja tilanteesta ja edistymisestä korkeampien määrittämistasojen/maantieteellisesti täsmällisten tietoaineistojen parantamisessa seurantaa, raportointia ja todentamista varten;

4. tekee lisäanalyysin merkityksellisistä ilmastohaavoittuvuuksista ja -riskeistä, jotka liittyvät kansallisten tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamiseen ja/tai energiaunionin eri ulottuvuuksiin liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin; esittelee ja kvantifioi mahdollisuuksien mukaan paremmin yhteyttä niihin energiaunionin nimenomaisiin tavoitteisiin ja politiikkoihin, joita sopeutumispolitiikoilla ja -toimenpiteillä olisi tarkoitus tukea; määrittää lisää sopeutumispolitiikkoja ja -toimenpiteitä riittävän yksityiskohtaisesti tukeakseen energiaunionin mukaisten kansallisten tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamista, mukaan luettuna toimenpiteet sähköntuotantokapasiteetin ja asuinrakennusten energiansäästön turvaamiseksi; kiinnittää erityistä huomiota vesienhoitoon muuttuvissa ilmasto-oloissa sähkön toimitushäiriöiden riskin vuoksi, koska tulvat, helle ja kuivuus vaikuttavat energiantuotantoon;

5. laatii uusiutuvan energian teknologioiden arvioidut kehityskulut ja pitkän aikavälin käyttöönottosuunnitelman seuraaviksi kymmeneksi vuodeksi vuoden 2040 näkymineen; sisällyttää suunnitelmaan vuoteen 2030 ulottuvan ohjeellisen tavoitteen innovatiivisia uusiutuvan energian teknologioita varten direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, mukaisesti; vahvistaa, että suunnitelmaan sisällytetyt ennusteet ja indikaattorit muodostavat erityistavoitteita, joilla edistetään rakennusten ja teollisuuden ohjeellisia alatavoitteita vuodelle 2030, lämmitystä ja jäähdytystä koskevaa sitovaa tavoitetta sekä vuosille 2021–2025 että vuosille 2026–2030 ja kaukolämmitystä ja -jäähdytystä koskevaa ohjeellista tavoitetta vuosille 2021–2030; sisällyttää suunnitelmaan lämmitystä ja jäähdytystä koskevan ohjeellisen tavoitteen direktiivin (EU) 2018/2001 liitteen I A lisäysten saavuttamiseksi;

6. sisällyttää suunnitelmaan yksityiskohtaisia ja kvantifioituja politiikkoja ja toimenpiteitä siten, että sen kansallinen panos unionin sitovaan uusiutuvan energian tavoitteeseen, joka on vähintään 42,5 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, voidaan saavuttaa oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti pyrkien nostamaan se kollektiivisesti 45 prosenttiin; kuvailee erityisesti, miten se aikoo edelleen helpottaa lupamenettelyjä nopeuttamalla ja yksinkertaistamalla niitä; kuvailee, miten liikennealan polttoainetoimittajia koskeva velvoite otetaan huomioon, ja sisällyttää suunnitelmaan vastaavia toimenpiteitä, joilla edistetään vetyä teollisuudessa ja valmistellaan EU:ta uusiutuvan vedyn kauppaan;

7. sisällyttää suunnitelmaan ennusteita bioenergian kysynnästä ja tarjonnasta sektoreittain ja antaa tietoja tuonnista ja energiantuotantoon käytettävän metsäbiomassan lähteestä; sisällyttää suunnitelmaan direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, 29 artiklassa säädettyjen tiukennettujen kestävyyskriteerien mukaisen arvioinnin metsäbiomassan kotimaisesta tarjonnasta energiatarkoituksiin vuosina 2021–2030 ja arvioinnin siitä, onko metsäbiomassan suunniteltu käyttö energiantuotantoon yhteensopivaa tarkistetun LULUCF-asetuksen mukaisten Italian velvoitteiden kanssa, erityisesti vuosiksi 2026–2030, sekä yhteensopivuuden varmistavien kansallisten toimenpiteiden ja politiikkojen kanssa; sisällyttää suunnitelmaan lisätoimenpiteitä biometaanin kestävän tuotannon edistämiseksi, kun otetaan huomioon kestävän biokaasun/biometaanin potentiaali, maakaasun kulutusprofiili ja olemassa oleva infrastruktuuri, mädätteen käyttö ja biogeenisen hiilidioksidin käyttötavat Italiassa;

8. esittää mahdollisuuksien mukaan odotetun aikataulun vaiheille, jotka johtavat sellaisten lainsäädännöllisten ja muiden politiikkojen ja toimenpiteiden hyväksymiseen, joiden tarkoituksena on saattaa direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panna ne täytäntöön, erityisesti edellisissä kohdissa mainittujen toimenpiteiden osalta;

9. laatii kattavat politiikat ja toimenpiteet kansallisten energiatehokkuuspanosten saavuttamiseksi ja energiatehokkuus etusijalle -periaatteen toteuttamiseksi; määrittää tehokkaita energiatehokkuuden rahoitusohjelmia ja tukijärjestelmiä, joilla voidaan mobilisoida yksityisiä investointeja ja lisätä yhteisrahoitusta; määrittää toimenpiteitä tehokkaan yhteistuotannon tai hukkalämmöstä tai uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan tehokkaan kaukolämmityksen ja -jäähdytyksen infrastruktuurin kehittämispotentiaalin hyödyntämiseksi myös teollisuudessa. Toimenpiteet määritetään direktiivin (EU) 2023/1791 25 artiklan 1 kohdan mukaisessa kattavassa arvioinnissa;

10. sisällyttää suunnitelmaan päivitettyjä tavoitteita sille, että varmistetaan erittäin energiatehokas ja hiilivapaa kansallinen rakennuskanta ja olemassa olevat rakennukset muutetaan päästöttömiksi vuoteen 2050 mennessä, mukaan lukien välitavoitteet vuosille 2030 ja 2040, sekä näiden välitavoitteiden vertailun uusimpaan pitkän aikavälin peruskorjausstrategiaan; sisällyttää suunnitelmaan lisätietoa asiaan liittyvistä toimenpiteistä rakennusten kohdalla muun muassa rahoituksen ja kustannusten osalta sekä toimenpiteiden vaikutuksesta energiansäästöön;

11. vahvistaa energiajärjestelmän häiriönsietokykyä määrittämällä selkeät tavoitteet ja toimenpiteet rajoittuneiden tai keskeytyneiden toimitusten käsittelemiseksi sekä erityisesti määrittämällä energian varastoinnin kehittämistä koskevan tavoitteen ja esittämällä politiikkoja ja toimenpiteitä välttämättömän ilmastonmuutokseen sopeutumisen ottamiseksi huomioon energiajärjestelmässä; arvioi öljyinfrastruktuurin (jalostamot, öljyvarastot) riittävyyttä suhteessa öljyn kysynnän odotettuun vähenemiseen ja siirtymiseen kohti vähähiilisiä vaihtoehtoja;

12. asettaa selkeät tavoitteet sähkön yhteenliittämiskapasiteetin parantamiseksi ja määrittää selkeän aikataulun asiaan liittyvien hankkeiden toteuttamiseksi; esittää selkeät tavoitteet ja päämäärät kysyntäjoustolle järjestelmän joustavuuden parantamiseksi joustotarpeiden arvioinnin perusteella ja kuvailee, miten energiajärjestelmän integrointia helpotetaan direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, 20 a artiklan yhteydessä; kehittää kilpailukykyisempiä vähittäismarkkinoita ja lisää edelleen kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia vähittäismarkkinoilla;

13. kehittää edelleen lähestymistapaa energiaköyhyyden torjumiseen sisällyttämällä suunnitelmaan arvion niiden kotitalouksien tilanteesta, jotka tällä hetkellä kärsivät energiaköyhyydestä, sekä ilmoittamalla asetuksessa (EU) 2018/1999 edellytetyn erityisen mitattavissa olevan vähennystavoitteen ottaen huomioon komission suosituksen (EU) 2023/2407; antaa lisää yksityiskohtaista tietoa vuonna 2021 perustetun kansallisen energiaköyhyyden seurantakeskuksen roolista;

14. selkeyttää edelleen puhtaiden teknologioiden käyttöönottoon liittyviä kansallisia tutkimus-, innovointi- ja kilpailukykytavoitteita ja luo vuosiksi 2030 ja 2050 etenemispolun, jolla voidaan tukea teollisuuden hiilestä irtautumista ja edistää yritysten siirtymistä kohti nettonolla- ja kiertotaloutta; tuo esiin politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla edistetään nettonollahankkeiden kehittämistä, mukaan lukien energiaintensiivisen teollisuuden kannalta merkitykselliset hankkeet; esittää ennakoitavan ja yksinkertaistetun sääntelykehyksen lupamenettelyille ja kuvaa sitä, miten kansallisen rahoituksen saatavuutta tarvittaessa yksinkertaistetaan; osoittaa yksityiskohtaisia politiikkoja ja toimenpiteitä puhtaaseen energiaan liittyvien taitojen kehittämiseen ja läpinäkyvän kaupan helpottamiseen keskeisten nettonolla-komponenttien ja -laitteiden häiriönsietokykyisten ja kestävien toimitusketjujen mahdollistamiseksi;

15. määrittää uudistukset ja toimenpiteet energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien yksityisten investointien mobilisoimiseksi; parantaa ja laajentaa investointitarpeiden analysointia siten, että siihen sisältyy kattava ja johdonmukainen yleiskuva julkisista ja yksityisistä investointitarpeista kokonaismääränä ja sektoreittain; täydentää ylhäältä alaspäin suuntautuvaa koko talouden kattavaa lähestymistapaa alhaalta ylöspäin suuntautuvalla hankekohtaisella arvioinnilla, joka perustuu energiaunionin viiteen ulottuvuuteen; sisällyttää suunnitelmaan kokonaisinvestointitarpeiden erittelyn ja lisätietoja kansallisista, alueellisista ja EU:n rahoituslähteistä sekä mobilisoitavista yksityisistä rahoituslähteistä; antaa lisäksi lyhyen kuvauksen siitä, minkä tyyppisiä rahoitustukijärjestelmiä on valittu niiden politiikkojen ja toimenpiteiden toteuttamiseen, jotka rahoitetaan julkisesta talousarviosta, ja sellaisten sekamuotoisten rahoitusvälineiden käytöstä, joissa hyödynnetään avustuksia, lainoja, teknistä apua ja julkisia takuita, mukaan lukien kansallisten kehityspankkien rooli kussakin järjestelmässä ja/tai yksityisen rahoituksen mobilisointitapa; harkitsee toisiin jäsenvaltioihin tehtävien siirtojen kustannustehokasta toteuttamista rahoituslähteenä; esittää luotettavan arvion suunniteltujen politiikkojen ja toimenpiteiden makrotaloudellisista vaikutuksista;

16. kuvailee, miten päivitettyyn suunnitelmaan sisältyvät politiikat ja toimenpiteet ovat johdonmukaisia Italian kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman sekä REPowerEU-luvun kanssa;

17. selittää, mihin mennessä Italia aikoo vaiheittain luopua fossiilisten polttoaineiden tuista; selittää yksityiskohtaisemmin, miten Italia aikoo vaiheittain luopua kiinteistä fossiilisista polttoaineista sähköntuotannossa selventämällä asiaa koskevia sitoumuksia ja toimenpiteitä;

18. antaa yksityiskohtaisempaa tietoa ilmasto- ja energiasiirtymän sosiaalisista, työllisyys- ja osaamisvaikutuksista tai muista jakaumavaikutuksista sekä oikeudenmukaista siirtymää tukevista suunnitelluista tavoitteista, politiikoista ja toimenpiteistä; määrittää tuen muodon, aloitteiden vaikutuksen, kohderyhmät ja kohdennetut resurssit ottaen huomioon oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen annetun neuvoston suosituksen ([22]); varmistaa, että alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa esitetty hiilestä luopumisen aikataulu on linjassa lopullisen päivitetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman kanssa, kiinnittäen erityistä huomiota Sulcis Iglesienteen (Sardinia); sisällyttää suunnitelmaan mahdollisuuksien mukaan lisäelementtejä, jotta voidaan luoda riittävä analyyttinen perusta tulevan ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman laatimiselle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/955 ([23]) mukaisesti, mukaan lukien tiedot siitä, miten voidaan arvioida rakennusten, tieliikenteen ja muiden alojen polttoaineiden polttoa koskevan päästökauppajärjestelmän haasteita ja sosiaalisia vaikutuksia kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin sekä yksilöidä mahdolliset tuensaajat ja asiaankuuluva poliittinen kehys; selittää, miten kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa määritetty poliittinen kehys edistää Italian ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman laatimista ja miten näiden kahden suunnitelman välinen johdonmukaisuus varmistetaan;

19. antaa selkeän ja yksityiskohtaisemman yleiskuvan siitä, miten kuulemisprosessi mahdollisti kaikkien asiaankuuluvien viranomaisten, kansalaisten ja sidosryhmien, myös työmarkkinaosapuolten, osallistumisen sekä päivitysluonnoksen että lopullisen päivitetyn suunnitelman valmisteluun, mukaan lukien tiedot eri kuulemisten ajoituksesta ja kestosta; esittää yhteenvedon eri toimijoiden esittämistä näkemyksistä ja siitä, miten suunnitelmassa otetaan huomioon kuulemisten aikana esitetyt näkemykset.

([22]) Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2022, oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen (EUVL C 243, 27.6.2022, s. 35).

([23]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/955, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, sosiaalisen ilmastorahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1060 muuttamisesta (EUVL L 130, 16.5.2023, s. 1).

20. tehostaa alueellista yhteistyötä sekä naapurijäsenvaltioiden kanssa että keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan kaasuyhteenliitäntöjen korkean tason työryhmässä, muun muassa yhteenliitännän alalla, uusiutuvan energian alalla, energiatehokkuuden alalla sekä sisämarkkinoiden alalla ottaen huomioon yhteiset haasteet ja tavoitteet; kuvailee, miten Italia aikoo luoda puitteet yhteistyölle muiden jäsenvaltioiden kanssa vuoteen 2025 mennessä direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, 9 artiklan mukaisesti; jatkaa pyrkimyksiä neljän jäljellä olevan kaasun toimitusvarmuutta koskevan kahdenvälisen yhteisvastuusopimuksen allekirjoittamiseksi naapurimaidensa (Itävalta, Saksa, Kreikka ja Kroatia) kanssa;

KANSALLISTEN TOIMENPITEIDEN JOHDONMUKAISUUDESTA ILMASTONEUTRAALIUSTAVOITTEEN JA SOPEUTUMISESSA EDISTYMISEN VARMISTAMISEN KANSSA ASETUKSEN (EU) 2021/1119 MUKAISESTI

1. tehostaa ilmastonmuutoksen hillitsemistoimia edistymällä konkreettisesti nykyisissä ja suunnitelluissa politiikoissa ja harkitsee kiireellisiä lisätoimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen odotettujen vähennysten ja ennusteiden mukauttamiseksi ilmastoneutraaliustavoitteeseen. Erityisesti olisi pyrittävä irrottamaan energiantuotanto hiilestä;

2. päivittää kansallista pitkän aikavälin strategiaa, nostaa sen tavoitetasoa ja parantaa sen laatua muun muassa osoittamalla Italian päästövähennykset ja poistumatavoitteiden parantamisen yksittäisillä sektoreilla uskottavilla politiikoilla ja toimenpiteillä;

3. päivittää kansallista sopeutumisstrategiaa siten, että ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvät näkökohdat sisällytetään keskeisiin haavoittuviin sektoreihin ja sopeutumisen puutteisiin ja esteisiin puututaan; varmistaa, että sopeutumisen painopisteet, strategiat, politiikat, suunnitelmat ja toimet ovat oikeassa suhteessa ennustettuihin tuleviin ilmastohaavoittuvuuksiin ja -riskeihin ja perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tietoon sekä käytettävissä oleviin ilmastoennuste- ja varhaisvaroitusvälineisiin; varmistaa edistymisen sopeutumistoimenpiteiden täytäntöönpanossa; varmistaa, että sopeutumispolitiikkoja seurataan ja arvioidaan järjestelmällisesti ja säännöllisesti ja että tulokset otetaan huomioon niistä johdettavassa tarkistetussa politiikan suunnittelussa ja täytäntöönpanossa;

4. parantaa hallinnon eri tasojen (kansallinen/alueellinen/paikallinen) välistä koordinointia suunnitteluvälineiden yhdenmukaistamiseksi ja systeemiseen muutokseen tähtäävien koordinoitujen toimien edistämiseksi; lisää tietoisuutta olemassa olevista haavoittuvuuksista ja riskeistä sekä olemassa olevista vaihtoehdoista; ottaa oppia seurannan ja arvioinnin tuloksista, voimaannuttaa hallintorakenteita, mahdollistaa paikallistason toimia ja edistää joustavuutta sopeutua muuttuviin olosuhteisiin; ottaa työmarkkinaosapuolet ja yksityisen sektorin sidosryhmät mukaan politiikan suunnitteluun ja täytäntöönpanoon sekä investointeihin; dokumentoi asiaankuuluvien kuulemisten prosessit ja tulokset;

5. edistää luontoon perustuvia ratkaisuja ja ekosysteemipohjaista sopeutumista kansallisissa strategioissa, politiikoissa ja suunnitelmissa ja tekee investointeja niiden toteuttamiseksi.

Tehty Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 2023.

Komission puolesta
Kadri SIMSON
Komission jäsen